

23 אוגוסט 2026

-בהול-

לכבוד :

אלוף אבי בלוט, מפקד כוחות צה"ל בגדה המערבית, בדוא"ל: pniot.tzibur@mail.idf.il
אל"ם קובי מרקוס, יועמ"ש איו"ש, בדוא"ל: yoayosh@gmail.com
תת-אלוף הישאם אבראהים, ראש המינהל האזרחי, בדוא"ל: mnz@mgar.co.il
ניצב משה פינצ'י, מפקד מחוז ש"י, משטרת ישראל, בדוא"ל: mahoz.shay@police.gov.il
מר מרקו בן-שבת, ראש יחידת הפיקוח, המינהל האזרחי, בדוא"ל: mnz@mgar.co.il
החטיבה להתיישבות, משרד הביטחון, בדוא"ל: yihsaime@wzo.org.il

שלום רב,

הנדון : דרישה להגנה על תושבי קהילת א-טוויל ועל זכויותיהם

סימוכין : פנייתנו מיום 15.7.2026 ; מיום 29.6.2026 ; מיום 17.5.2026 ומיום 13.4.2026

1. בהמשך לפניותינו הקודמות שבסימוכין, אנו מתריעים על הקמת מאחז חדש הנמצאת בעיצומה ממש בעת כתיבת שורות אלה, במרחק של כ-250 מטר בלבד מבתי קהילת א-טוויל, ודורשים התערבות מיידית של הרשויות למניעת יצירת עובדות בלתי חוקיות בשטח.
2. בימים 2-3 באוגוסט 2026 החלו עבודות להקמת מבני קבע למגורים, מאחז נוסף, בתוככי שטח אש 904. העבודות מבוצעות בצמוד לקהילת א-טוויל, במרחק של כ-250 מטר בלבד מבתי מגורים המאוכלסים בתושבים מוגנים. מתנחלים ישראלים רבים מגיעים למקום ברכבם, ועמם גם חיילים. תוואי הקרקע שוטח, ולמקום הובאו קירות טרומיים וחומרי בנייה בכמויות נכבדות. העבודות ממשיכות ומתקדמות גם בעת כתיבת שורות אלה. מצ"ב מיקום ביצוע העבודות על גבי תצ"א :

נ.צ. E 35°22'07.9" 32°06'22.4"N

3. למיטב ידיעת הח"מ ותושבי האזור, כאמור, מדובר במאחז המוקם באופן בלתי חוקי, ושאינו היתכנות תכנונית להסדרתו. לראיה – מדובר בבנייה בשטח אש, ולא פורסמו כל צו היתר או תכנית המתייחסת

למיקום זה. גם הקצאת קרקע למרעה, ככל שקיימת במקום, לא פורסמה או הובאה לידיעת תושבי המקום, ולא ניתנה להם אפשרות להביע את התנגדותם אליה, או לבקש להתמודד על הזכות לקבלת ההקצאה בעצמם.

4. מובן מאליו, כי הקמת מאחז במיקום זה תדרדר את מצב הביטחון האישי והסדר הציבורי באזור פעם נוספת. בפניותינו הקודמות תיארו כיצד הקהילה שבנדון נאבקה על הישרדותה אל מול מאמצי גירוש ענפים ופעולות התנכלות יומיומיות, המבוצעות על ידי תושבים ואורחים במאחזים הבלתי חוקיים שסביבה: מאחזו של נ', מאחזו ד' ומאחזו של י' הם העיקריים שבהם. כפועל יוצא של האלימות החמורה, הפגיעה בתשתיות המים והחשמל ואבדן הביטחון האישי, משפחות רבות כבר נעקרו מהאזור בכפייה. הקמת מאחז נוסף בצמוד לקהילה היא פרקטיקה מוכרת להסלמת האלימות. בנייה כזו תאפשר לחסל סופית את שגרת החיים של התושבים, ותכניס את האלימות לתוך בתייה ממש, תוך שהם כלואים ללא חופש תנועה וללא גישה למזון ומים ולפריטים חיוניים אחרים. כידוע לכם, פרקטיקה זו היא שהביאה לעקירתן הסופית של קהילות פלסטיניות רבות, בהן קהילת ראס אל עין, מועייר א-דיר ורבות נוספות.

5. כך גם בעניין קהילת א-טוויל. כמתואר בפניותינו הקודמות, הקהילה מצויה ממילא תחת איום אלימות תמידי ומיידי, חלקים ממנה כבר נעקרו ממקומם בשל התיישבות מתנחלים בין בתי הקהילה. פניות לרשויות הצבא והמינהל האזרחי לא הועילו ולא קידמו את פינוי הפולשים (ראו פנייתנו בעניין אלימות לאומנית והקמת מאחז חדש, מיום 13.4.2026). בנסיבות אלה אין מדובר בחשש תיאורטי בלבד אלא בסיכון ממשי, צפוי ומבוסס, לנוכח דפוס הפעולה שהוביל בעבר לעקירת משפחות וקהילות פלסטיניות באזור.

6. בהנחה שאמנם מדובר בבנייה בלתי חוקית, למפקד הצבאי הסמכות לסלקה לאתר והחובה להפעיל סמכות זו בסבירות וביעילות לטובת התכלית שלשמה ניתנה הסמכות לכתחילה. המפקד הצבאי נושא באחריות העליונה לשמירת הסדר הציבורי ואכיפת הדין התכנוני ביהודה ושומרון. אחריות זו מחייבת אותו לפעול באופן אפקטיבי, שוויוני ובזמן אמת למניעת יצירתן של עובדות בלתי חוקיות בשטח, ובכלל זה הקמתם והרחבתם של מאחזים ללא היתר כדן. חובה זו מעוגנת גם בהחלטת הממשלה 3376 מיום 13.3.2005, בעניין חוות-הדעת של עו"ד טליה ששון בנושא מאחזים בלתי-מורשים.

7. חובה זו מקבלת משנה תוקף כאשר הרשויות מקבלות התרעה על תחילת עבודות בנייה חדשות, שכן לשם כך בדיוק הותקן הצו בדבר סילוק מבנים חדשים (מס' 1797), שנועד לאפשר התערבות מהירה ויעילה נגד בנייה בלתי חוקית בראשיתה, טרם השלמת המבנה וטרם התגבשותה של מציאות מוגמרת בשטח.

8. כפי שהובהר בפסיקה, תכליתו ומהותו של הצו בדבר סילוק מבנים חדשים היא לאפשר אכיפה יעילה ומהירה של דיני התכנון והבניה באיו"ש. בית המשפט העליון עמד לא אחת על כך שתכליתו של הצו היא להעניק לרשויות האכיפה כלי מהיר להתמודדות עם תופעת הבנייה הבלתי חוקית ולמנוע מצב שבו תחילה בונים ורק אחר כך מוכשרת הבנייה, בדיעבד. על השימוש בסמכות האכיפה מכוח הצו להיעשות בהתאם לקטגוריות שנקבעו מראש במסגרת מדיניות האכיפה המוצהרת שאף עוגנה במסמך "מדיניות הרשויות ביישום הצו בדבר סילוק מבנים חדשים (בג"ץ 4588/18 אגודת "סנט-איב" המרכז הקתולי לזכויות אדם נ' המפקד הצבאי בגדה המערבית (30.4.2019); בג"ץ 22/429 ג'מאל זגארנה נ' מנהל יחידת הפיקוח במינהל האזרחי (14.11.2022)).

9. בענייננו מדובר במבנה שעל פי מאפייניו מצוי בראש סדר העדיפויות לאכיפה הקבועה במסמך המדיניות, הן משום שהוא מצוי בשטח אש (מדרג א'), והן משום פגיעתו החמורה בביטחון ובסדר הציבורי (מדרג ד') וקרבה לבינוי קיים (מדרג ט'). **הימנעות מנקיטת צעדי אכיפה בנסיבות אלה עלולה לעלות כדי הפעלת שיקול דעת בלתי סביר ובניגוד לחובה לשמור על הסדר הציבורי ועל האוכלוסייה המוגנת.**

10. בענייננו, החובה הכללית לעצור בניה בלתי-חוקית, כמפורט לעיל, מקבלת משנה תוקף על רקע התוצאות הידועות מראש של הקמת המאחז: אלימות, הטרדה וגירוש. המפקד הצבאי מופקד על ביטחון האוכלוסייה והגנתה. העלמת עין מהבניה הבלתי-חוקית (ובשטח ניתן אף לראות מעורבות של חיילים) מטילה על המפקד אחריות לפגיעות שייגרמו, וחס-וחלילה גם לפעולות של העברה כפויה וטיהור אתני. אחריות המפקד הצבאי אינה נסוגה מפני נהלים פנימיים כאלו או אחרים, שלפי פרסומים בתקשורת מכפיפים את המפקד הצבאי בהפעלת סמכויותיו לאישור של מנהלת ההתיישבות (מסמך סודי: הביקורת הקשה של האלוף נגד פעילות סמוטריץ' במשרד הביטחון, Ynet, 16.5.2024).

11. למותר לציין, כי גם ככל שהבנייה במקום נעשית לכאורה בהסתמך על הקצאה למרעה או כל הסכם אחר שנכרת בין הרשויות למתנחלים – אין בכך כדי להוות תחליף לתכנית מתאר והיתר בנייה. ככל שקיימת הקצאה למרעה למתנחלים שהתיישבו במקום, היא אינה ידועה למרשינו וממילא אינה כדין. הדבר אף עומד בניגוד מובהק לתכלית הביטחונית הנטענת של עצם ההכרזה על שטח האש, ובכלל זה תפיסה של שטחים פרטיים וציבוריים השייכים למוגנים. יתר על כן, הקצאה של שטחים למרעה אינה יכולה להיעשות בהתאם למנגנון הקובע תנאים מפלים, במחשכים ובהעדר פרסום. עקרונות השקיפות והשוויון דורשים כי הסכמים ממין זה, ובפרט הסכמים להקצאת שטחים למטרות מרעה או לכל מטרה אחרת – יהיו פומביים, כי הליך ההקצאה יהיה שוויוני והוגן, בהתאם לכללי המשפט המינהלי, וכי לבעלי אינטרס לגיטימי תהיה זכות להביע את עמדתם או להתנגד להקצאה.

לנוכח כל האמור, ובנוסף לדרישות שהועלו בפניותינו הקודמות נבקשכם לפעול בהקדם כדלקמן:

א. לפנות את הבינוי הבלתי חוקי החדש באופן מיידי בהתאם לצו בדבר מבנים חדשים, ולהשיב את מצב השטח לקדמותו ולמצות את הדין עם העבריינים.

ב. נבקש לקבל עדכון בכתב בתוך 72 שעות בדבר הצעדים שנקטו להפסקת העבודות, אכיפת הדין ופינוי הבינוי.

ג. להעביר לידינו לאלתר את הסכמי ההקצאות למרעה שניתנו באזור, ובפרט בתוך שטח אש 904א, ככל שניתנו, למתנחלים ישראלים.

בהיעדר פעולה מיידית ותשובה עניינית בתוך זמן סביר, ניאליץ לשקול פנייה לערכאות.

בברכה,

רעות שאער, עו"ד

העתק:

ד"ר גיל לימון, המשנה ליועמ"שית לניהול ותפקידים מיוחדים